

Do you like *playing games*?

Spellingtoets Engels voor de groepen 7 en 8 van vvtoE-scholen

Instructie voor de leerkracht

Ans van Berkel
Karel Philipsen
Myrna Feuerstake

Mei 2013

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Het dictee	4
3. Instructie voor afname	4
3.1 U vertelt de kinderen wat de bedoeling is	4
3.2 De kinderen vullen hun voor- en achternaam in, school en groep.....	4
3.3 Procedure	5
4. Instructie voor nakijken: goed of fout?	5
5. Score bepalen en niveau vaststellen	6
6. En na de toets?	6
7. Bijlagen	8
7.2 Leerlingblad dictee	10

1. Inleiding

Tijdens het schooljaar 2010 – 2011 is met behulp van Early Bird-scholen een toets voor technisch lezen van het Engels gereedgekomen, de One Minute Test (van Berkel & Philipsen 2011¹). De leestoets heeft tot doel om op scholen voor vvtoE in de groepen 5 t/m 8 risicolezers op te sporen. Als vervolg daarop is in 2011 – 2012 en in 2012 - 2013 de voor u liggende spellingtoets ontwikkeld. Het doel van deze toets is risicospellers op te sporen in de groepen 7 en 8 van vvtoE-scholen.

Als vorm is gekozen voor een gatendictee, dat door de leerkracht die de Engelse lessen verzorgt wordt voorgelezen. Omdat spellen later tot ontwikkeling komt dan lezen, is de spellingtoets beperkt tot gebruik in de groepen 7 en 8. De toets kent drie meetmomenten: groep 7, februari en juni en groep 8, februari. We hebben ervan afgezien om groep 8 in juni nogmaals te toetsen, om de volgende redenen. Een belangrijk doel van de spellingtoets is het opsporen van zwakke spellers met het oog op interventie. Daarvoor is nog wel ruimte wanneer de meting in februari plaats vindt, maar niet meer in juni. Bovendien ligt het niet voor de hand te veronderstellen dat een spellingachterstand pas aan het eind van groep 8 voor het eerst geconstateerd zou worden.

Aan het tot stand komen van de spellingtoets hebben zeven Early Bird-scholen een bijdrage geleverd. Leerkrachten en kinderen van De Zevensprong (Oud Beijerland), OBS De Spingplank (Fijnaart), OBS De Bloemhof (Rotterdam), OBS De Vos (Voorschoten), De Vlissingse Schoolvereniging, OBS Prins Alexander (Rotterdam) en OBS Fridtjof Nansen (Rotterdam), hartelijk dank! Dank zijn wij ook verschuldigd aan het Europees Platform, dat door middel van een subsidie het onderzoek mogelijk maakte.

Groningen / Rotterdam

Mei 2013

Ans van Berkel

Karel Philipsen

Myrna Feuerstake

¹ De One Minute Test kan worden gedownload op www.earlybirdie.nl/onderzoek en in de materialenlijst op www.nuffic.nl/vvto.

2. Het dictee

Het dictee is een gatendictee, het bestaat uit 15 zinnen waarin per zin twee woorden moeten worden ingevuld. Als u het dictee klassikaal afneemt, volgt u onderstaande instructie. Bij individuele afname volgt u dezelfde procedure.

Het dictee is genormeerd voor groep 7 en 8, en wel op drie meetmomenten: groep 7 in februari en juni, groep 8 in februari. Mocht u het dictee af willen nemen op een ander tijdstip, dan kiest u het afnamemoment dat het door u gekozen tijdstip het dichtst benadert.

1	Do you like (1) playing (2) games?
2	I'm too (1) busy to do my (2) homework.
3	It's (1) time to go. Are you (2) ready?
4	My (1) mother is (2) watching TV.
5	My (1) birthday is on (2) Wednesday this year.
6	We (1) always have a big party and I get new (2) clothes.
7	I've got (1) blue (2) eyes.
8	I'm wearing a (1) white (2) jacket.
9	My (1) teacher likes (2) ice cream.
10	Red is my (1) favourite (2) colour.
11	Look at the (1) children in this (2) picture.
12	I like (1) reading books and my friend likes (2) writing stories.
13	I'll have (1) fruit juice for (2) breakfast.
14	There's a (1) cupboard in the (2) kitchen.
15	I've got (1) enough (2) money to buy a computer.

3. Instructie voor afname

3.1 U vertelt de kinderen wat de bedoeling is.

- U wilt kijken hoe goed ze al in het Engels kunnen spellen. Vraag hun goed hun best te doen en het vooral alleen te doen, dus niet bij anderen te kijken.
- Ze krijgen een dictee, maar het is niet voor een cijfer. Als ze een woord niet weten, is dat niet erg. Ze moeten altijd proberen het woord zo goed mogelijk op te schrijven, ook als ze aan de spelling twifelen of het woord niet weten.

3.2 De kinderen vullen hun voor- en achternaam in, school en groep.

Aan de hand van de voorbeeldzin legt u uit hoe het dictee werkt. Van elke zin die ze horen hoeven maar twee woorden te worden ingevuld. In elke zin zie je de cijfers 1 en 2, achter die cijfers worden de woorden geschreven.

U vertelt dat elke zin eerst een keer wordt voorgelezen, dan mogen de kinderen nog niet gaan schrijven. Na de hele zin wordt elk woord twee keer opgelezen. Dan kunnen de kinderen schrijven. Aan het eind worden alle zinnen nog een keer voorgelezen, zodat de kinderen hun werk kunnen nakijken.

3.3 Procedure

U zegt: luister eerst naar de zin, nog niet gaan schrijven. Deze aanwijzing zonodig herhalen wanneer kinderen toch meteen gaan schrijven.

U leest zin voor zin in rustig tempo voor, voorafgegaan door het nummer van de zin.

U zegt per zin het eerste woord twee keer, voorafgegaan door 'nummer 1'.

U zegt per zin het tweede woord twee keer, voorafgegaan door 'nummer 2'.

Aan het eind leest u alle zinnen nog een keer op, en geeft na elke zin even tijd om de woorden na te kijken.

U haalt de toetsbladen op.

4. Instructie voor nakijken: goed of fout?

1. Het dictee wordt nagekeken op woordniveau. Dat wil zeggen dat u alleen kijkt of een woord goed dan wel fout gespeld is. Ook als er in een woord maar een klein foutje is gemaakt, is het net zo goed fout als een woord dat totaal onherkenbaar is geschreven. Dus als *clothes* gespeld is als *clothe* is het net zo goed fout als wanneer een leerling *cloc* spelt.
2. Een woord dat niet is ingevuld geldt als fout.
3. Er zijn twee woorden waarvan twee schrijfwijzen als goed geaccepteerd worden: *favourite* en *favorite* zijn beide goed, net zoals *color* en *colour*. Het gaat dus om de spelling *ou* of *o* in de tweede lettergreep.
4. *Wednesday* gespeld met kleine letter wordt goed gerekend.
5. *Fruitjuice* (als één woord gespeld), *fruit juice* (twee woorden) of *fruit-juice* (met tussenstreepje) worden alle goed gerekend. Dat geldt ook voor *icecream* (één woord), *ice cream* (twee woorden) of *ice-cream* (met tussenstreepje).
6. Het woord *always* gespeld als *alway's* wordt fout gerekend.
7. Soms heeft een leerling op de eerste plek van een zin niets ingevuld, maar heeft het eerste woord op de tweede plek geschreven. Als die spelling foutief is, worden beide woorden fout gerekend (namelijk het tweede woord weggelaten en het eerste woord fout gespeld). Is het woord op de tweede plek wel goed gespeld, dan wordt het eerste woord goed gerekend (het staat alleen maar op de verkeerde plek), en het tweede woord is fout (want het is weggelaten).

5. Score bepalen en niveau vaststellen

Nadat het dictee is nagekeken telt u de correct gespelde woorden bij elkaar op. Met de aldus verkregen score kunt u het spellingniveau van de leerling bepalen.

Voor de normering is gebruik gemaakt van de verdeling in vieren, overeenkomend met vier keer 25 % van de populatie. Niveau A komt overeen met 25 % van de leerlingen met de hoogste score, niveau D met 25 % van de leerlingen met de laagste score. In de tabel vindt u de normering voor drie meetmomenten: februari groep 7, juni groep 7 en februari groep 8. Mocht u het dictee af willen nemen op een ander tijdstip, dan neemt u in de tabel het afnamemoment dat het tijdstip het dichtst benadert.

afnamemoment	D-niveau	C-niveau	B-niveau	A-niveau
februari groep 7	≤ 8	> 8 en ≤ 15	> 15 en ≤ 21	> 21
juni groep 7	≤ 12	> 12 en ≤ 17	> 17 en ≤ 25	> 25
februari groep 8	≤ 16	> 16 en ≤ 21	> 21 en ≤ 27	> 27

6. En na de toets?

Spelling wordt als het minst belangrijke onderdeel van de taalvaardigheid in het Engels beschouwd. Anders dan in het Nederlands, wordt er in de Engelse lessen nauwelijks spellingonderwijs gegeven. Kennelijk gaan we ervan uit dat leerlingen, als ze eenmaal in het Nederlands hebben leren spellen, vanzelf leren spellen in het Engels. Als het niet lukt de Engelse spelling onder de knie te krijgen, heeft dat vervelende gevolgen. Denk bijvoorbeeld aan het werkboek dat vol met spellingfouten staat en dat, zonder voortdurende correctie door de leerkracht, geen goede basis kan zijn om een proefwerk voor te bereiden. Een schriftelijke overhoring waarin het wemelt van de spellingfouten vertroebelt het zicht op wat het Engels van de leerling waard is. Niet zelden denken zwakke spellers dat zij slecht zijn in Engels, terwijl hun niveau van luisteren en spreken beter is dan je op grond van de spellingprestaties zou verwachten.

Voor de ondersteuning van zwakke spellers geven we de volgende suggesties:

- Analogie
Wijs de leerling op woorden 'die net zo gaan', uitgaande van veel voorkomende woorden. De woorden *playing*, *games*, *time* en *homework* werden in het spellingonderzoek dat plaatsvond om de toets te ontwikkelen, bijna altijd goed gespeld, ook door zwakke spellers. Deze woorden kunnen als uitgangspunt dienen om een veel voorkomend patroon in de Engelse spelling bewust te maken, dat te vinden is in *game*, *time* en *home* (en *rule*): door de letter e achteraan wordt de klinker ervóór lang.

Waarschijnlijk kennen de leerlingen andere woorden die net zo gaan: *late* zoals *game*, *bike* zoals *time*, *rose* zoals *home*. En als je weet hoe je *play* spelt, dan weet je ook de spelling van *day*, *stay*, *May* enzovoort. En *word* en *world* gaan net zo als *work* uit *homework*. Het is handig om de woorden in een spellingschrift te verzamelen, en daar nieuwe woorden 'die net zo gaan' bij te schrijven.

- Wijzen op het Nederlands

Hoewel analogie de kans biedt om het uitleggen van regels te vermijden, is er een hoofdregel van de Engelse spelling die zoveel overeenkomst met het Nederlands vertoont, dat daarvan gebruik gemaakt kan worden. Na een korte klinker (geschreven met één letter) wordt in het midden van een woord de medeklinker verdubbeld. Zo spellen we *happy*, *letter*, *silly*, *crossing* en *summer*. Jammer genoeg gaat de regel niet altijd op, want je spelt wel *ferry*, maar *verry* is fout. Maar toch loont het de leerlingen op de regel te wijzen, want er zijn heel veel woorden waarin medeklinkerverdubbeling wordt toegepast. Eventueel kan worden toegevoegd dat medeklinkerverdubbeling ook aan het eind van een woord voorkomt, meestal met de letters f, l en s (de zogenaamde FLeS-regel): *stuff*, *tell* en *miss*.

- Inprenten

Analogie werkt goed bij regelmatige woorden, omdat er steeds voldoende voorbeelden te vinden zijn. Als de spelling van een woord onregelmatig is, is er minder kans voldoende andere woorden met dezelfde spelling te vinden. In zo'n geval kan de spelling op twee manieren worden ingeprent. De eerste manier lukt altijd: onthoud de letters van de moeilijke spelling op een rijtje. De spelling van *daughter* wordt onthouden als: /do:ter/, met a-u-g-h. De tweede manier is de spellinguitspraak, het zeggen van het woord zoals het geschreven is. *Busy* wordt onthouden als stond er het Nederlandse /busij/, *cupboard* wordt onthouden als /kup-bo-ard/. Deze manier lukt niet goed wanneer er in het woord een lettercombinatie met de letter h voorkomt. Hoe zou je de twee laatste letters van het woord *enough* moeten oplezen? Bij zo'n woord gebruik je een combinatie van beide inprenttechnieken: enou-g-h.

Het is natuurlijk niet de bedoeling dat de leerling alleen de spellingvorm van een woord leert. Het is sterk aan te bevelen eerst een woord mondeling te laten leren, voordat de spelling ingeprent wordt.

- Nieuwe lettercombinaties, letterclusters met de letter h

In het Engels komt een aantal lettercombinaties voor die in het Nederlands ontbreken. De lastigste zijn waarschijnlijk de combinaties met de letter h, zoals th, wh, sh, tch. In het spellingonderzoek bleken dergelijke lettercombinaties in een woord veelvuldig tot fouten te leiden. Uit onderstaande voorbeelden (niet uitputtend!) blijkt hoe kinderen worstelen met letterclusters waarin de letter h voorkomt. Soms wordt het probleem versterkt door andere woorden die op het betreffende woord lijken, zoals *teacher* dat verward wordt met *theatre*, of *white* dat verward wordt met *with*.

Voor *white* troffen we aan: whithe, with, wicht, withe, waith, wiht.

In plaats van *teacher* vonden we *theacher*, *theater*, *teatcher*, *theatser*, *teather*, *teatsher*, *thether*, *tathier*, *thietcher*, *theatcher*.

Kitchen werd gespeld als *kichen*, *kichten*, *kitcen*, *kitshen*, *khichen*, *chichen*, *kithen*, *kicen*. Door middel van een puzzle kunnen leerlingen bewust worden gemaakt van de volgorde van de letters. Door woorden zo onder elkaar te zetten dat de letter h in één kolom terecht komt, wordt zichtbaar dat de letter h altijd de laatste letter van de combinatie is.

				↓			
			l	2			
t	e	a	c	h	e	r	
	w	i	t	h			
k	i	t	c	h	e	n	
			s	h	o	e	
			w	h	e	r	e
			w	h	i	t	e
	r	i	g	h	t		
			p	h	o	t	o
				↑			

7. Bijlagen

7.1 Voorvel leerlingblad

7.2 Leerlingblad dictee

7.1 Voorvel leerlingblad

Voornaam Achternaam

School Groep

Voorbeeld

Je hoort:

My father is eating an apple.

Je ziet:

1	My (1) is eating an (2)
2	

Je vult in:

My (1) **father** is eating an (2) **apple**.

7.2 Leerlingblad dictee

- 1 Do you like (1) (2)?
- 2 I'm too (1) to do my (2)
- 3 It's (1) to go. Are you (2)?
- 4 My (1) is (2) TV.
- 5 My (1) is on (2) this year.
- 6 We (1) have a big party and I get new
(2).....
- 7 I've got (1) (2)
- 8 I'm wearing a (1) (2)
- 9 My (1) likes (2)
- 10 Red is my (1) (2)
- 11 Look at the (1) in this (2)
- 12 I like (1) books and my friend likes (2).....
stories.
- 13 I'll (1) for (2)
- 14 There's a (1) in the (2)
- 15 I've got (1) (2) to buy a computer.